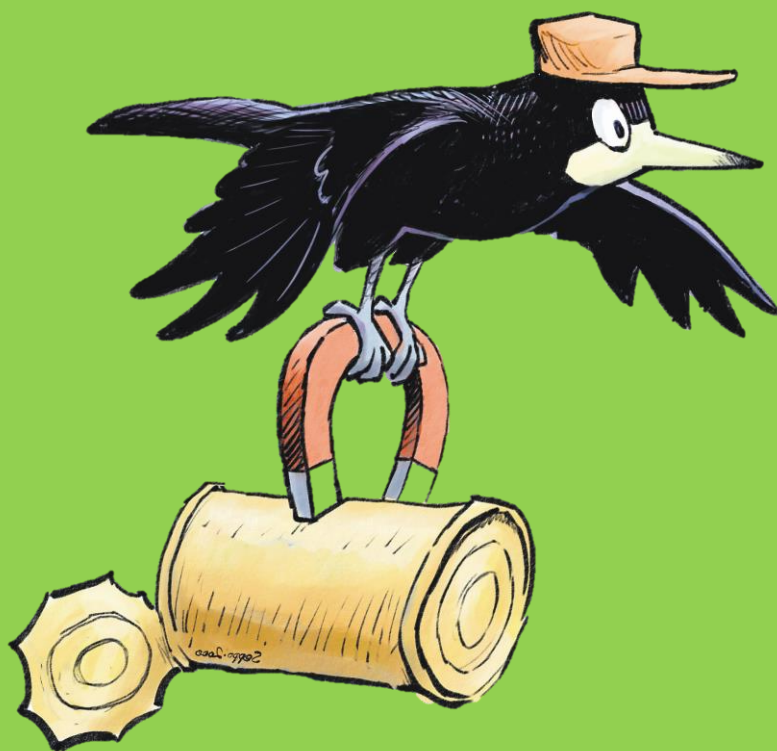

Selkeää jäteneuvontaa

Jäteneuvontaa selkeästi ja helposti ymmärrettävästi

PORI
Jäteneuvonta

Valtakatu 11, 28100 Pori

p. 044 701 2521

p. 044 701 2526

www.pori.fi/jateneuvonta

jateneuvonta@pori.fi

Eurajoki Harjavalta Kokemäki Luvia Merikarvia
Nakkila Pomarkku Pori Siikainen Ulvila

Jätettä syntyy jatkuvasti

Jätettä syntyy lähes kaikessa toiminnassa.
Monet päivittäin tarvitsemasi tuotteet
ovat lyhyen käytön jälkeen jätettä.
Lähes kaikki ympärilläsi olevat tavarat
muuttuvat jossain vaiheessa jätteeksi.
Pakkauksista syntyy paljon jätettä.
Myös ruuasta syntyy jätettä.
Ruokaa joutuu roskeen esimerkiksi
jos sitä ostetaan liian paljon kerralla
tai säilytetään väärin.
Syömällä lautasen tyhjäksi
vähennät ruokajätteen määrää.

Monia jätteitä voidaan käyttää uudelleen hyödyksi.
Jätteet tulee lajitella, jotta ne aiheuttaisivat
ympäristölle vähemmän vahinkoa
ja niiden materiaalit saataisiin käyttöön.

Kotona on hyvä olla astiat ainakin

- sekajätteelle
- lasille
- metallille
- paperille ja pahville.

Kodin lajitteluastiat voivat olla esimerkiksi
keittiön kaapissa.

Jokaisen tulee huolehtia omien jätteidensä lajittelusta.
Jos asut omakotitalossa, tee sopimus jätteiden kuljetuksesta jätteenkuljetusyrityksen kanssa.
Jokaisella omakotitalolla on oltava oma sekajäteastia.
Kerrostaloilla ja rivitaloilla on omat jäteastiat myös hyötyjätteille.
Hyötyjätteet ovat kierrätettäviä jätteitä kuten lasia, metallia, paperia, pahvia ja biojätettä.

Jos kodin pihalla ei ole astioita hyötyjätteille, vie ne hyötyjätepisteeseen.
Hyötyjätepisteet ovat usein ruokakaupan pihalla.
Lähimmän hyötyjätepisteesi voit etsiä internetosoitteesta www.kierratys.info.

Biojätteen voi kompostoida itse kompostorissa.
Kerrostaloissa ja rivitaloissa on oma astia biojätteelle.

Jätteiden määrän vähentäminen

Jätteitä voit omassa arjessa vähentää monilla tavoilla.
Jo ennen ostopäätöksen tekoa kannattaa miettiä,
tuleeko tuote tarpeeseen vai jääkö se vähälle käytölle.
Kannattaa myös miettiä,
kuinka paljon tuotteesta tulee jätettä
ja voiko sen käyttää uudelleen.

1. VÄLTÄ TURHAA OSTAMISTA

Mieti jo ennen kauppaan lähtöä kuinka paljon
jätettä sisältäviä tuotteita ostat.

Tarvitsetko todella tuotetta?

Voisitko lainata tai vuokrata tuotteen
tai ostaa sen käytettynä?

Kierrätyskeskuksista, kirpputoreilta ja
käytettyjen tavaroiden verkkokaupoista
saa usein hyväkuntoisia ja edullisia tuotteita.

Huomioi erilaiset pakkausvaihtoehdot.
Tiivisteitä ja täyttöpakkauksia ostamalla
vähennät pakkausjätettä.

2. KÄYTÄ TEHOKKAASTI

Käytä ostamiasi tuotteita tehokkaasti.

Mieti, voisiko useampi henkilö käyttää samaa tuotetta.

Heitä esimerkiksi ruokaa mahdollisimman vähän pois.

Käytä hyödyksi myös tuotteen pakkauksia.

Korjaamalla ja huoltamalla tuotteita
pidennät niiden käyttöikää.

3. KÄYTÄ UUDELLEEN

Käytä vanhoja tuotteita uudelleen.

Anna tarpeettomaksi käynyt tuote jollekin toiselle tai myy kirpputorilla.

Keksi vanhoille tavaroille uusia käyttötarkoituksia.

Esimerkiksi huopunut pipo toimii pannumyssynä.

4. LAJITTELE JÄTTEET

Kun tuote on loppuun käytetty, laita se kierrätykseen.

Näin saadaan siinä olevat materiaalit vielä käyttöön.

Lajittele jätteesi ja vie ne omiin jäteastioihinsa.

Vinkkejä lajitteluun ja kierrätykseen

Kestävä kankainen kassi muovisen sijaan

Kankainen ostoskassi on kestävämpi kuin muovinen.

Ompele kankaasta ostoskassi

ja ota se mukaan kauppaan lähtiessäsi.

Kestäviä kasseja myydään myös valmiina.

Myös muovisen hedelmäpussin voi korvata kestopussilla.

Ompele vanhasta verhosta tai muusta ohuesta kankaasta hedelmille pussi.

Voit käyttää samaa pussia monia kertoja.

Käytä lasipurkkeja säilytysastioina

Käytä muovipakkauksia eväsastioina

Käytä kertakäyttöisten astioiden sijaan pakkausrasioita ja purkkeja eväsastioina.

Käytä maitotölkkejä pakastusrasioina

Pese käytetyt maitotölkit ja käytä niitä pakastusrasioina.
Sulje tölkki taittamalla pää lyttyyn.
Käytön jälkeen tölkit voi vielä laittaa kierrätykseen.

Metallitölkistä säilytysastioita pikkutavaroille

Lajittelupussit eteiseen

Ripusta eteisen naulakkoon kankaisia kestokasseja lajittelua varten.

Eteisestä jätteet on helppo ottaa mukaan ulos lähtiessä.

Kankaisissa kasseissa jätteet säilyvät ilmastavasti ja niihin ei tule ummehtunutta hajua.

Lisää vinkkejä ekologiseen arkeen löydät internetosoitteesta www.kulutus.fi.

ENERGIAJÄTE

Energiajätteeseen voi laittaa:

- elintarvikkeiden muoviset pakkaukset
- muut muoviset pakkaukset, kanisterit, pullot ja ruukut
- likaiset paperit ja pahvit, kertakäyttöastiat ja lautasliinat
- kankaat ja vaatteet
- styrox
- CD-levyt ja DVD-levyt
- muovit, joissa on kierrätysmerkki 1, 2, 4, 5, 6, 7, tai kirjaimet PET, PE-HD, PE-LD, PE, PP, PS, PA

Energiajätettä kerätään erikseen suuremmissa rivitaloissa ja kerrostaloissa. Omakotitalossa energiajätteet saa laittaa sekajätteeseen.

Energiajäte käytetään sähkön ja lämmön tuottamiseen.

PAPERI JA PAHVI

Paperin ja pahvin keräykseen kuuluvat:

- sanoma- ja aikakauslehdet
- mainokset
- maitotölkit, mehutölkit,
myös kiiltäväpintaist ja korkilliset
- muro- ja hiutalepaketit, keksipaketit
ja muut elintarvikkeiden kartonkiset pakkaukset
- paperiset pussit ja kassit
- paperirullien hylsy
- kananmunakennot
- pahvit
- kirjekuoret (myös ikkunalliset)
- puhelinluettelot
- kirjat
- kopio- ja piirustuspaperi

Paperista ja pahvista valmistetaan pakkauksia, hylsyjä ja uutta paperia.

METALLI

Kaikki metallit kelpaavat metallinkeräykseen.
Jos tuotteesta yli puolet on metallia,
se kelpaa keräykseen.

Kierrätettävää metallia ovat esimerkiksi:

- säilyketölkit
- alumiinivuoat ja -foliot
- metallikannet ja -korkit
- vanhat kattilat ja paistinpannut
- tyhjät maalipurkit

Jättemetallista valmistetaan uusia metallituotteita.

LASI

Lasinkeräykseen kuuluvat:

- lasiset pullot ja purkit
- lasiesineet

Lasinkeräykseen eivät kuulu ikkunalasit tai kuumuutta kestävät lasit kuten uunivuoat.

Jätelasista valmistetaan pakkauslasia, lasivillaa ja vaahtolasia. Vaahtolasi on eristemursketta, jota käytetään esimerkiksi rakennusten ja teiden rakentamiseen.

BIOJÄTE

Biojätteen keräykseen voi laittaa:

- ruuantähteet
- hedelmien ja vihannesten kuoret
- kahvin- ja teenporot ja suodatinpussit
- kalan perkausjätteet ja pienet luut
- huonekasvit

Biojätteen voi kompostoida itse kompostorissa.
Kerrostaloissa ja rivitaloissa on oma astia biojätteelle.

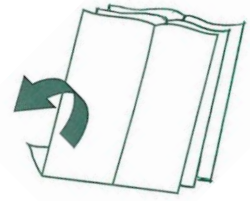
Biojätteet viedään biojätteen käsittelylaitokselle.
Käsittelyssä jätteistä syntyy ravinteikasta multaa.
Jätteestä vapautuva metaani poltetaan
ja siitä saadaan sähköä ja lämpöä.

Jos kompostoit itse biojätteesi,
voit laittaa kompostiin
keittiön biojätteiden lisäksi puutarhajätteet.

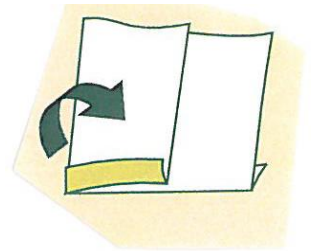
Biojätteelle voit ostaa kaupasta biojätepusseja.
Tavallisia muovipusseja ei saa laittaa biojätteisiin.
Voit käyttää myös paperipussia tai
sanomalehdestä taiteltua pussia jätteille.

Taittele biojätepussi sanomalehdestä

1. Levitä kolme sanomalehden aukeamaa päällekkäin pöydälle.
Taita 10 cm leveä reunus pöytää vasten.

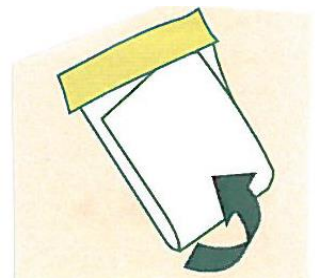
2. Taita kolmannes aukeamasta keskelle.

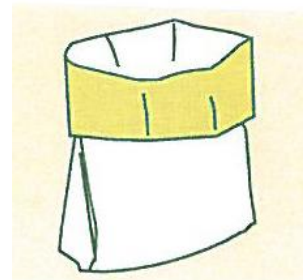
3. Taita kolmannes aukeamasta edellisen taiton päälle.
Pujota reunukset toistensa väliin.

4. Pujota toinen pää reunuksen alle.

5. Avaa valmis pussi.

SEKAJÄTE

Sekajätettä on kaikki se jäte,
mikä ei kelpaa mihinkään kierrätykseen.
Jos et tiedä, mitä materiaalia tuote on,
laita se sekajätteeseen.
Monia eri materiaaleja sisältävät tuotteet
kuuluvat sekajätteeseen.
Sekajätteeseen kuuluvat myös muovit,
joissa on merkintä PVC tai kierrätysmerkki 3.

Omakotitalossa sekajätteeseen laitetaan kaikki muovit,
likaiset kertakäyttöastiat, vaatteet ja muut energijätteet.
Omakotitalossa myös ruokajätteen saa laittaa
sekajätteeseen, jos sitä ei kompostoi itse.
Kerrostaloissa ja rivitaloissa biojätteelle on oma jäteastia.

Sekajätettä ovat aina:

- terveyssiteet ja vaipat
- imurin pölypussit
- kengät
- takan tai kiukaan jäähtynyt tuhka
- rikkoutuneet kupit, lautaset ja muut posliiniastiat

PALAUTUSPULLOT JA -TÖLKIT

Kauppojen pullonpalautusautomaatteihin voit palauttaa pullot ja tölkit, joissa on pantti.

Muovipulloista valmistetaan esimerkiksi uusia pulloja ja kankaita.

Tölkkien metalli otetaan uudelleen käyttöön ja siitä tehdään esimerkiksi uusia tölkkejä.

PARISTOT JA AKUT

Käytetyt paristot ja pienet akut voi viedä ilmaiseksi kaikkiin paristoja myyviin kauppoihin ja kioskeihin.

Paristot ja akut voit viedä kauppaan keräyslaatikkoon.

SÄHKÖ- JA ELEKTRONIIKKAROMU

Sähkö- ja elektroniikkaromua on kaikki laitteet, jotka toimivat sähköllä. Pattereilla, akulla, tai verkkovirralla toimivat laitteet ovat sähkö- ja elektroniikkaromua.

Sähköromua ovat myös loisteputket, energiansäästölamput ja LED-lamput. Hehkulamput ja halogeenilamput voi laittaa sekajätteeseen.

Kodin sähkölaitteet voi palauttaa maksutta sähkö- ja elektroniikkaromun vastaanottopisteisiin. Uutta laitetta ostaessasi kysy myyjältä, mihin voit palauttaa vanhan laitteen.

VAARALLINEN JÄTE

Tavallisia vaarallisia jätteitä ovat esimerkiksi:

- bensiini ja öljyt
- maalit, liimat, lakat ja liuottimet
- kasvien lannoitteet ja torjunta-aineet,
hyönteismyrkyt

Jos pakkauksessa on joku näistä varoitusmerkeistä, tuote on vaarallista jätettä.

Painepakkaukset ovat myös vaarallisia jätteitä.
Tyhjät ja paineettomat pullot
kuuluvat metallinkeräykseen.
Pullo on tyhjä, kun se ei enää pihise.

Vie vaaralliset jätteet Porin kierrätyskeskukseen
tai kysy muiden vastaanottopaikkojen aukioloajoista
Porin kaupungin jäteneuvojilta
puhelinnumerosta 044 701 2526.

Miksi jätteitä lajitellaan?

Suomalainen tuottaa noin 500 kg jätettä vuodessa.

Jätettä syntyy kotona, kouluissa, työpaikoilla, kaupoissa, ravintoloissa, harrastuksissa ja muissa jokapäiväisissä toimissa.

Monet arkipäiväiset asiat tuottavat jätettä.

Jokapäiväisillä valinnoilla voimme vaikuttaa siihen, kuinka paljon toiminnastamme syntyy jätettä.

Ostamiesi tuotteiden määrä ja laatu vaikuttaa syntyvän jätteen määrään.

Kestävät, käytetyt ja helposti kierrätettävät tuotteet ovat ympäristölle edullisia.

Kannattaa myös miettiä, mitä oikeasti tarvitsee ja mitä ilman voisi tulla toimeen.

Jätettä syntyy myös käyttämiemme tavaroiden valmistuksessa ja käsittelyssä.

Tavaroiden tekeminen kuluttaa luonnonvaroja ja energiaa.

Koko ajan tehdään enemmän ja enemmän tuotteita ja samalla kulutetaan luonnonvaroja.

Suomalaiset käyttävät luonnonvaroja
joka vuosi enemmän kuin olisi varaa.
Jos luonnonvarojen kulutus jatkuu entiseen tapaan,
monet niistä loppuvat.
Monet luonnonvarat ovat uusiutumattomia.
Uusiutumattomia luonnonvaroja
ei synny lisää käytettyjen tilalle.
Uusiutumattomia ovat esimerkiksi metallit, öljy ja kivihiili.

Jotkut luonnonvaroista ovat uusiutuvia, kuten
pohjavesi, puuaines ja happi.
Uusiutuvia luonnonvaroja syntyy luonnossa lisää.
Joitakin uusiutuvia luonnonvaroja käytetään niin paljon,
että ne eivät ehdi uusiutua tarpeeksi nopeasti.
Kovan kulutuksen vuoksi monet uusiutuvatkin
luonnonvarat ovat vähentyneet.
Kulutuksen vähentäminen on tehokkain keino
hidastaa luonnonvarojen vähenemistä.

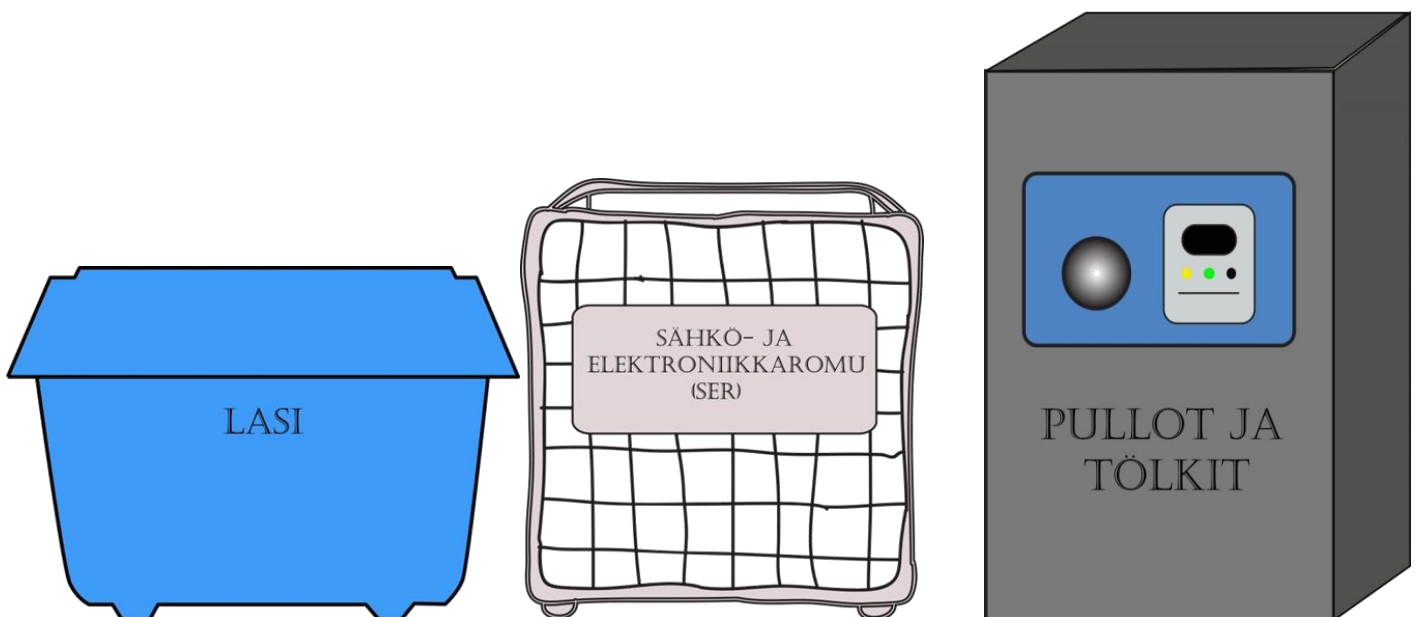
Jotta käyttöön otetut luonnonvarat tulisivat
tehokkaasti hyödynnetyksi,
tulisi tuotteita käyttää mahdollisimman pitkään.
Kun tuotetta ei enää voida käyttää,
tulisi sen raaka-aineet hyödyntää uudelleen.

Luontoon joutuessaan jätteet aiheuttavat monenlaista haittaa ympäristölle. Jätteiden kuljetus ja käsittely kuluttavat energiaa ja aiheuttavat päästöjä ilmaan. Mitä vähemmän tuotamme jätteitä, sitä paremmin ympäristömme voi.

Kun jätteet lajitellaan ja käsitellään oikein, ne voidaan käyttää materiaalina tai energian lähteenä. Samalla säästetään luonnonvaroja, kun vanhoista materiaalista saadaan uusia tuotteita ja energiaa uusien materiaalien ja luonnonvarojen sijaan.

Jokainen voi vaikuttaa siihen, kuinka paljon omasta toiminnasta syntyy jätteitä. Lajittelemalla jätteet ohjaat ne hyötykäyttöön ja toimit ympäristön hyväksi. Jätteiden vähentäminen on ympäristölle paras ratkaisu. Samalla voidaan säästää rahaa, kun jätteiden käsittelystä ei synny niin isoja kustannuksia.

Lisää tietoa jätteistä ja niiden lajittelusta löydät
Porin kaupungin jäteneuvonnan internetsivuilta.
www.pori.fi/jateneuvonta

Muita hyödyllisiä internetsivustoja:

www.kierratys.info Etsi jätteille lajittelupaikat.

www.pori.fi/kierratyskeskukset Porin seudun
kierrätyskeskusten sivut.

www.kuinoma.fi Tavaroiden lainauspalvelu.

www.saasyoda.fi Vinkkejä ruokahävikin vähentämiseen.

www.annajotainmuuta.fi Ekologisia lahjavinkkejä.

**Toimitaan kestävästi ja lajitellaan jätteemme.
Silloin maapallo kiittää ja luonnonvaroja säästyy
tulevillekin sukupolville!**

Kuvat:

Raakel Haikonen

Biolan Oy

Recser Oy